

รายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของ
พระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘

ส่วนที่ ๑
ข้อมูลเบื้องต้น

๑. หน่วยงานผู้รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ กรมวิชาการเกษตร
๒. หน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมาย กรมวิชาการเกษตร
๓. ผู้รักษาการตามกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๔. เหตุแห่งการประเมินผลสัมฤทธิ์ (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)
- ครบรอบระยะเวลาที่กำหนด
- ได้รับหนังสือร้องเรียนหรือข้อเสนอนะจากผู้เกี่ยวข้องในเรื่อง (ระบุเรื่องที่ได้รับ การร้องเรียนหรือมีข้อเสนอนะ)
- ได้รับข้อเสนอนะจากคณะกรรมการพัฒนากฎหมายในเรื่อง (ระบุเรื่องที่ได้รับ การเสนอนะให้ประเมิน)
- อื่น ๆ
๕. วันที่มีเหตุแห่งการประเมินผลสัมฤทธิ์ ตั้งแต่กฎหมายมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๕
๖. รายชื่อกฎหมายที่เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลสัมฤทธิ์ในรายงานฉบับนี้
- ๖.๑ กฎกระทรวง
- กฎกระทรวง ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘
  - กฎกระทรวง ฉบับที่ ๗ (พ.ศ. ๒๕๓๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘
  - กฎกระทรวง ฉบับที่ ๖ (พ.ศ. ๒๕๓๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘
  - กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๒๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘
- ๖.๒ ประกาศ
- ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ พ.ศ. ๒๕๖๓
  - ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอขึ้นทะเบียน แปลงปลูก พืชอนุรักษ์ประเภทไม้ต้น ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ พ.ศ. ๒๕๖๒
  - ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่าน พืชอนุรักษ์ ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ พ.ศ. ๒๕๖๒
  - ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขึ้นทะเบียนสถานที่เพาะเลี้ยง พืชอนุรักษ์ ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ พ.ศ. ๒๕๖๒
  - ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง หลักเกณฑ์ และวิธีการขยายพันธุ์เทียม ตามพระราชบัญญัติ พันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ พ.ศ. ๒๕๖๒

- ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยอมรับหนังสืออนุญาตนำเข้าส่งออก นำผ่านพืชอนุรักษ์และซากพืชอนุรักษ์การขอรับหนังสือรับรองการส่งออกพืชลูกผสมของพืชอนุรักษ์ และใบสำคัญการขึ้นทะเบียนสถานที่เพาะเลี้ยงพืชอนุรักษ์ ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๕๔

- ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาต และการยอมรับหนังสือสำคัญการดำเนินการ ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๕๔

- ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขึ้นทะเบียนแปลงปลูกพืชอนุรักษ์ประเภทไม้กฤษณาตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ พ.ศ. ๒๕๕๘

- ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ พ.ศ. ๒๕๕๗

- ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง ขั้นตอนการปฏิบัติการรับรองเมล็ดพันธุ์ข้าวและพืชไร่ให้เป็นเมล็ดพันธุ์รับรองตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง การรับรองเมล็ดพันธุ์ให้เป็นเมล็ดพันธุ์รับรองตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๓๖

- ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการพันธุ์พืช

- ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดชนิดและอัตราส่วนของวัตถุที่ใช้ หรือมี หรือผสม หรือเจือปนในเมล็ดพันธุ์ควบคุมและกำหนดวัตถุหรือสิ่งที่เป็นศัตรูพืชห้ามใช้ หรือมี หรือผสม หรือเจือปนในเมล็ดพันธุ์ควบคุมตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ พ.ศ. ๒๕๕๒

- ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชรับรองตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ พ.ศ. ๒๕๔๗

- ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ พ.ศ. ๒๕๔๗

- ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง ยกเลิกประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ฉบับลงวันที่ ๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ เรื่อง การรับรองเมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมันลูกผสมเทนอรา (D x P) ให้เป็นเมล็ดพันธุ์รับรองตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ พ.ศ. ๒๕๔๓

- ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดชนิดและชื่อพันธุ์ของพืชให้เป็นพืชสงวนตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘

- ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง ค่าป่วยการ ค่าพาหนะ ค่าเช่าที่พัก และค่าใช้จ่ายของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๓๖

- ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง กำหนดลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์ของพืชขึ้นทะเบียน

- ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง ขั้นตอนการปฏิบัติการรับรองเมล็ดพันธุ์ข้าวและพืชไร่ให้เป็นเมล็ดพันธุ์รับรองตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง การรับรองเมล็ดพันธุ์ให้เป็นเมล็ดพันธุ์รับรองตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๓๖

- ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง การรับรองคุณภาพเมล็ดพันธุ์ในท้องปฏิบัติการให้เป็นเมล็ดพันธุ์รับรองตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๖

- ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง การรับรองเมล็ดพันธุ์ให้เป็นเมล็ดพันธุ์รับรองตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๓๖

- ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดชนิด และชื่อพันธุ์ของพันธุ์พืชให้เป็นพันธุ์พืชสงวนตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๓๐

- ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดข้อความอื่นที่รัฐมนตรีเห็นสมควรประกาศในราชกิจจานุเบกษาเพิ่มเติมในฉลาก ออกตามความในพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๒๔

- ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดแบบเกี่ยวกับการนำเข้าซึ่งพันธุ์พืชควบคุมเพื่อการค้าตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๒๔

๖.๓ ระเบียบ

- ระเบียบกรมวิชาการเกษตร ว่าด้วยการกำหนดขั้นตอน และระยะเวลาการออกหนังสืออนุญาตพืชอนุรักษ์และใบสำคัญการขึ้นทะเบียนสถานที่เพาะเลี้ยงพืชอนุรักษ์ ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒

๗. รายชื่อกฎที่ดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์เป็นการเฉพาะ (ประเมินผลสัมฤทธิ์เป็นรายฉบับตามแบบรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎ) -

ส่วนที่ ๒

การวิเคราะห์ความจำเป็นและผลกระทบของกฎหมาย

๘. กฎหมายนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหาใด

กฎหมายฉบับนี้ประกาศใช้ครั้งแรก พ.ศ. ๒๕๑๘ เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรมฐานทางเศรษฐกิจของประเทศและประชาชนส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับภาคเกษตรเป็นสำคัญ แต่ปรากฏว่าผลผลิตน้อยกว่าที่ควรจะได้รับและคุณภาพไม่ได้ตามมาตรฐาน การแข่งขันกับตลาดต่างประเทศของสินค้าเกษตรไทยจึงเสียเปรียบทั้งด้านคุณภาพและราคา ส่งผลเสียหายต่อเศรษฐกิจของประเทศโดยตรง เพราะประเทศไทยขาดการส่งเสริมและการควบคุมการใช้พันธุ์พืชที่ดี และมีการค้าพันธุ์พืชโดยไม่มีการควบคุม ซึ่งมีผู้นำเข้าพันธุ์พืชจากต่างประเทศมาจำหน่ายและมีการผลิตในประเทศเพิ่มขึ้นทุกปี และพบว่ามีการนำเข้าพันธุ์พืชเสื่อมคุณภาพและหลุดลงจนเกษตรกรได้รับความเสียหาย ดังนั้นเพื่อให้เกษตรกรได้รับการคุ้มครอง และผู้ประกอบการค้าสามารถดำเนินการไปได้อย่างสมควรมีกฎหมายว่าด้วยพันธุ์พืชฉบับนี้เพื่อส่งเสริมการเกษตรของประเทศให้เจริญยิ่งขึ้น และมีผลดีต่อเศรษฐกิจ

การแก้ไขกฎหมายฉบับนี้ในปี พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อควบคุมการขยายพันธุ์พืชโดยวิธีอื่นนอกเหนือจากวิธีธรรมชาติ และเพื่อกำหนดความหมายของพันธุ์พืชให้ตรงตามหลักวิชาการ และสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ต้องการให้มีการขึ้นทะเบียนพันธุ์พืช การรับรองพันธุ์พืช เพื่อเป็นการส่งเสริมการคิดค้นและปรับปรุงพันธุ์พืชใหม่ ๆ นอกจากนี้เมื่อประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่กำลังจะสูญพันธุ์ (CITES) ในปี พ.ศ. ๒๕๒๖ โดยมีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองพืชป่ามิให้สูญพันธุ์โดยการควบคุมการค้า และส่งเสริมการเพาะเลี้ยงขยายพันธุ์พืชป่านอกเหนือจากวิธีธรรมชาติซึ่งสอดคล้องกับอนุสัญญาดังกล่าว

การแก้ไขกฎหมายครั้งที่ ๓ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นการกำหนดหน่วยงานรัฐที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการค้าต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยพันธุ์พืชในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเมล็ดพันธุ์ควบคุม พืชสงวนและพืชต้องห้าม เพื่อให้การตรวจสอบคุณภาพเป็นไปอย่างทั่วถึง และการกำหนดคุณสมบัติผู้ขอใบอนุญาตรวบรวม ขยาย นำเข้าหรือส่งออกซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุม รวมถึงการแก้ไขข้อความที่ต้องระบุบนฉลากสำหรับภาชนะบรรจุเมล็ดพันธุ์ควบคุม โดยต้องแสดงจำนวนหรือหน่วยอื่น ๆ ของพืชแต่ละชนิดให้เหมาะสมตามหลักสากล

๙. มาตรการสำคัญที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมายนี้ คือ

มาตรการสำคัญที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ คือ การใช้กลไกการขออนุญาตของทางราชการ โดยพระราชบัญญัติฉบับนี้ควบคุม กำกับดูแล การอนุญาตโดยกรมวิชาการเกษตร ซึ่งมอบภารกิจให้หน่วยงาน ภายในรับผิดชอบใน ๒ หน่วยงาน ได้แก่

๑) สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร รับผิดชอบการออกใบอนุญาตที่เกี่ยวข้องกับเมล็ดพันธุ์ควบคุม การรับแจ้งนำเข้าและส่งออกเมล็ดพันธุ์ควบคุม การควบคุมมิให้มีการส่งออกพืชสงวน และการเป็นเลขานุการ คณะกรรมการพันธุ์พืชเพื่อพิจารณาข้อเสนอแนะ และให้คำปรึกษากับรัฐมนตรีในการออกประกาศต่าง ๆ ตามบทบัญญัติของกฎหมายฉบับนี้

๒) สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช รับผิดชอบการพิจารณาอนุญาตเกี่ยวกับพืชอนุรักษ์ และการดำเนินการ ตามอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่กำลังจะสูญพันธุ์ (CITES) รวมถึงการรับ ขึ้นทะเบียนพันธุ์พืช และทำหน้าที่ประสานงานในการขอรับรองพันธุ์พืชตามกฎหมายฉบับนี้

นอกจากนี้ยังมีการแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ของกรมวิชาการเกษตร และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ในการควบคุม กำกับดูแล และมีหน้าที่ในการเข้าตรวจค้น ยึดอายัด และสุ่มเก็บตัวอย่าง จากสถานที่ ยานพาหนะ ภาชนะบรรจุ หรือเอกสารใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเมล็ดพันธุ์ควบคุม หรือพืชอนุรักษ์ เพื่อการ ตรวจสอบ ทดสอบ หรือวิเคราะห์

๑๐. กฎหมายนี้มีบทบัญญัติกำหนดให้ประชาชนต้องกระทำการหรืองดเว้นกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือไม่ อย่างไร

๑) ผู้ใดประสงค์จะประกอบกิจการรวบรวม ขาย นำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุม เพื่อการค้าต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่และต้องเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ตามที่ได้รับอนุญาต รวมถึงการ ควบคุมคุณภาพของเมล็ดพันธุ์ควบคุมที่ตนเองประกอบกิจการให้เป็นไปตามคุณภาพมาตรฐานที่กฎหมาย กำหนด

๒) ผู้ใดประสงค์ขอหนังสือรับรองพืชให้เป็น เมล็ดพันธุ์รับรอง พันธุ์พืชขึ้นทะเบียน หรือพันธุ์พืชรับรอง ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของกรมวิชาการเกษตร

๓) ห้ามผู้ใดนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านพืชอนุรักษ์และซากพืชอนุรักษ์ เว้นแต่ได้รับหนังสืออนุญาตจาก อธิบดีกรมวิชาการเกษตร รวมถึงการขออนุญาตขยายพันธุ์เทียมพืชอนุรักษ์

๔) ห้ามผู้ใดส่งออกพืชสงวน และห้ามผู้นำเข้าซึ่งพืชต้องห้าม

๑๑. กฎหมายนี้ยังมีความจำเป็นและสอดคล้องกับสภาพการณ์ พัฒนาการของเทคโนโลยี และวิถีชีวิตของ ประชาชนหรือไม่ เพียงใด

กฎหมายฉบับนี้มีความจำเป็น ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

๑) เพื่อเป็นการคุ้มครองเกษตรกรให้ได้ใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพในการเพาะปลูกเพื่อให้ผลผลิตที่ดี และเป็น การควบคุมไม่ให้ผู้ประกอบการค้าเมล็ดพันธุ์ควบคุมเอาเปรียบเกษตรกรและสามารถดำเนิน กิจการไปได้ด้วยดี ซึ่งจะส่งผลดีต่อเศรษฐกิจของประเทศ

๒) เพื่อการส่งเสริมการคิดค้น และปรับปรุงพันธุ์พืชใหม่ เป็นการพัฒนาภาคการเกษตรของไทย ด้วยกลไกการขึ้นทะเบียนพันธุ์พืช การรับรองพันธุ์พืช และการรับรองเมล็ดพันธุ์ควบคุม

๓) เพื่อการควบคุมการค้าพันธุ์พืชอนุรักษ์และดำเนินการตามอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่กำลังจะสูญพันธุ์ (CITES)

๔) เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของประเทศจากการห้ามส่งออกส่วนขยายพันธุ์พืชสงวนซึ่งส่วนใหญ่เป็นพืชเศรษฐกิจที่มีความสำคัญของประเทศไทย

๑๒. ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับจากการมีกฎหมายนี้ คือ

ประชาชนทั่วไป และเกษตรกรจะได้รับการคุ้มครองในด้านการหาซื้อเมล็ดพันธุ์พืชที่มีคุณภาพดีเพื่อให้คุ้มค่าต่อการลงทุนเพาะปลูก และข้อมูลจากการรวบรวมสถิติการนำเข้าส่งออกเมล็ดพันธุ์ควบคุมเป็นประโยชน์ต่อภาครัฐและเอกชนในการดำเนินการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งมีมูลค่ารวมอย่างน้อย ๗,๐๐๐ ล้านบาท

ผู้ประกอบการธุรกิจเกี่ยวกับพืชอนุรักษ์สามารถดำเนินการได้ตามหลักสากลและเป็นไปตามอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่กำลังจะสูญพันธุ์ (CITES)

๑๓. กฎหมายนี้ก่อให้เกิดผลดังต่อไปนี้หรือไม่ อย่างไร (ให้พิจารณาตอบเฉพาะประเด็นสำคัญที่ตรงกับวัตถุประสงค์ของกฎหมาย โดยไม่ต้องตอบทุกประเด็นก็ได้)

- เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชน
- ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคม
- เป็นอุปสรรคต่อการแข่งขันหรือการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
- เป็นการพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องกับหลักสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ
- มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพ หรือผลกระทบต่อสิ่งสำคัญ

๑) ไม่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตของประชาชน และถึงแม้การประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้อง เช่น การขายเมล็ดพันธุ์พืชต้องขออนุญาต แต่มีค่าธรรมเนียมเพียง ๑๐๐ บาทต่อปี ซึ่งไม่ถือเป็นอุปสรรคทางด้านต้นทุน

๒) ไม่เป็นอุปสรรคต่อการแข่งขันของประเทศ แต่เป็นผลดีต่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ในส่วนที่กฎหมายกำหนดมาตรฐานคุณภาพของเมล็ดพันธุ์ควบคุมไว้ หากเป็นการกำหนดให้เทียบเท่ามาตรฐานสากลย่อมส่งผลดีต่อการค้าระหว่างประเทศและเป็นประโยชน์ให้เกษตรกรได้รับเมล็ดพันธุ์ที่ดีมีคุณภาพมากขึ้น

๑๔. มีสถิติการดำเนินคดีและการลงโทษตามกฎหมาย หรือสถิติการปฏิบัติตามและการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

สถิติการดำเนินคดีและการลงโทษตามกฎหมาย ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๘-๒๕๖๕ จำนวน ๖๙๕ คดี (ข้อมูลวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๕)

๑๕. มีปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายนี้หรือไม่ อย่างไร

ปัญหาเรื่องการขาดงบประมาณดำเนินการเก็บตัวอย่างเมล็ดพันธุ์ในท้องตลาดอย่างต่อเนื่อง ส่งผลต่อการตรวจสอบคุณภาพของเมล็ดพันธุ์ควบคุมในท้องตลาด

ส่วนที่ ๓
การตรวจสอบเนื้อหาของกฎหมาย

๑๖. กฎหมายนี้มีความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับกฎหมายอื่นหรือไม่ อย่างไร -ไม่มี-

๑๗. มีการฟ้องคดีต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครอง หรือการร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเกี่ยวกับกฎหมายนี้กี่เรื่องและในประเด็นใด -ไม่มี-

๑๘. การใช้ระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ และโทษอาญาในกฎหมายนี้ (ถ้ามี) ยังมีความเหมาะสมอยู่หรือไม่ อย่างไร

การใช้ระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ และดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ มีความเหมาะสม ซึ่งการอนุญาตเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง และการพิจารณาคุณสมบัติผู้ขออนุญาตก็มีระบุไว้ อย่างชัดเจนในบทบัญญัติของกฎหมาย นอกจากนี้คณะกรรมการประกอบไปด้วยคณะกรรมการตามตำแหน่ง และคณะกรรมการที่รัฐมนตรีแต่งตั้งซึ่งมีหน้าที่ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาต่อรัฐมนตรี ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับพีช จึงมีความเหมาะสมอยู่แล้ว

แต่โทษอาญาในกฎหมายฉบับนี้ จำเป็นต้องมีการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขเนื่องจากสถานการณ์การค้า เมล็ดพันธุ์พืชทั้งในประเทศและต่างประเทศเปลี่ยนแปลงไป เช่น การเสนอให้ลดโทษจำคุกลง แล้วเพิ่มโทษปรับให้สูงขึ้นในบางมาตราเพื่อให้ผู้ประกอบการมีความใส่ใจมากขึ้นในการปฏิบัติตามกฎหมาย เป็นต้น

ส่วนที่ ๔
ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

๑๙. การรับฟังความคิดเห็น

ได้รับฟังความคิดเห็นโดยถูกต้องตามข้อ ๕ และข้อ ๖ ของแนวทางการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายแล้ว

ได้รับฟังความคิดเห็นโดยวิธีอื่นนอกจากผ่านระบบกลาง (หากมี โดยระบุทุกวิธี) -ไม่มี-

๒๐. ได้นำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายของกฎหมายฉบับนี้ (ถ้ามี) มาประกอบการพิจารณาด้วยแล้วหรือไม่ -ไม่มี-

๒๑. หน่วยงานได้

๒๑.๑ ออกกฎหรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ เพื่อที่ประชาชนจะสามารถปฏิบัติตามกฎหมายหรือได้รับสิทธิประโยชน์จากกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

ได้ดำเนินการออกกฎกระทรวง ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และประกาศกรมวิชาการเกษตร ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย และได้นำลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาทุกฉบับ รวมถึงดำเนินการเผยแพร่ผ่านช่องทางต่าง ๆ ของหน่วยงานด้วย

๒๑.๒ ดำเนินการอื่นเพื่อปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

หน่วยงานภายในกรมวิชาการเกษตรที่เกี่ยวข้องร่วมกันดำเนินการเผยแพร่ อบรม และสร้างการรับรู้ เรื่องกฎหมาย ให้แก่ พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายและพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่สนับสนุน หน่วยงานรัฐอื่น ๆ ภาคเอกชนผู้ประกอบการที่มีส่วนได้ส่วนเสีย เกษตรกร และประชาชนทั่วไปอย่างต่อเนื่อง ผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น จัดทำสื่อและการเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของกรมวิชาการเกษตร การจัดประชุม อบรม และสัมมนา การจัดนิทรรศการเพื่อเผยแพร่บทความวิชาการในส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการจัดทำโปสเตอร์การดำเนินการตาม

กฎหมายของผู้ประกอบการเพื่อประชาสัมพันธ์ในหน่วยงานย่อย เช่น ด้านตรวจพืชทุกแห่ง ศูนย์ราชการสะดวก กรมวิชาการเกษตร เป็นต้น

๒๒. ผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

๒๒.๑ กฎหมายนี้มีการบังคับใช้หรือไม่ อย่างไร

- กฎหมายนี้มีการบังคับใช้มาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๘ จนถึงปัจจุบัน

๒๒.๒ หากมีการบังคับใช้ เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ อย่างไร

- มีการบังคับใช้และเกิดผลสำเร็จที่สามารถควบคุมและกำกับดูแลการประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับเมล็ดพันธุ์ควบคุม และพืชอนุรักษได้ตามเป้าหมาย

๒๒.๓ ประชาชนมีภาระหรือรัฐมีต้นทุนที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

- ประชาชนไม่มีภาระ และภาครัฐมีความคุ้มค่าจากต้นทุนที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้

๒๒.๔ เกิดผลที่ไม่ได้คาดคิดหรือไม่พึงประสงค์หรือไม่ -ไม่มี-

๒๓. กฎหมายนี้คุ้มค่าหรือได้สัดส่วนเมื่อเทียบประโยชน์ที่ได้รับกับภาระของประชาชนและทรัพยากรที่ใช้ในการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

กฎหมายนี้มีความคุ้มค่าเมื่อเทียบประโยชน์ที่ได้รับและทรัพยากรที่ใช้ในการบังคับเป็นไปตามกฎหมาย เพราะประชาชนไม่มีภาระเพิ่มมากขึ้น ภาระที่เพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยเป็นของผู้ประกอบการที่ประสงค์จะดำเนินกิจการเกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ควบคุมซึ่งไม่ถือว่าเป็นอุปสรรค

๒๔. สมควรยกเลิก แก้ไข ปรับปรุงกฎหมายหรือกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

- ไม่สมควรยกเลิกกฎหมาย แต่ควรพิจารณาแก้ไขปรับปรุงบทกำหนดโทษในบางมาตรา

๒๕. สมควรดำเนินการอื่นเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย หรือมีข้อเสนออื่นหรือไม่ อย่างไร

-ไม่มี-

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลที่ปรากฏในรายงานนี้เป็นข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบและวิเคราะห์อย่างถี่ถ้วนแล้ว

ลงชื่อ .....

(นายภัสชญภณ หมื่นแจ้ง)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๖

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร กรมวิชาการเกษตร

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ กลุ่มควบคุมพันธุ์พืช สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร

โทร. ๐ ๒๕๗๙ ๓๖๓๕

อีเมล seedactdoa@gmail.com